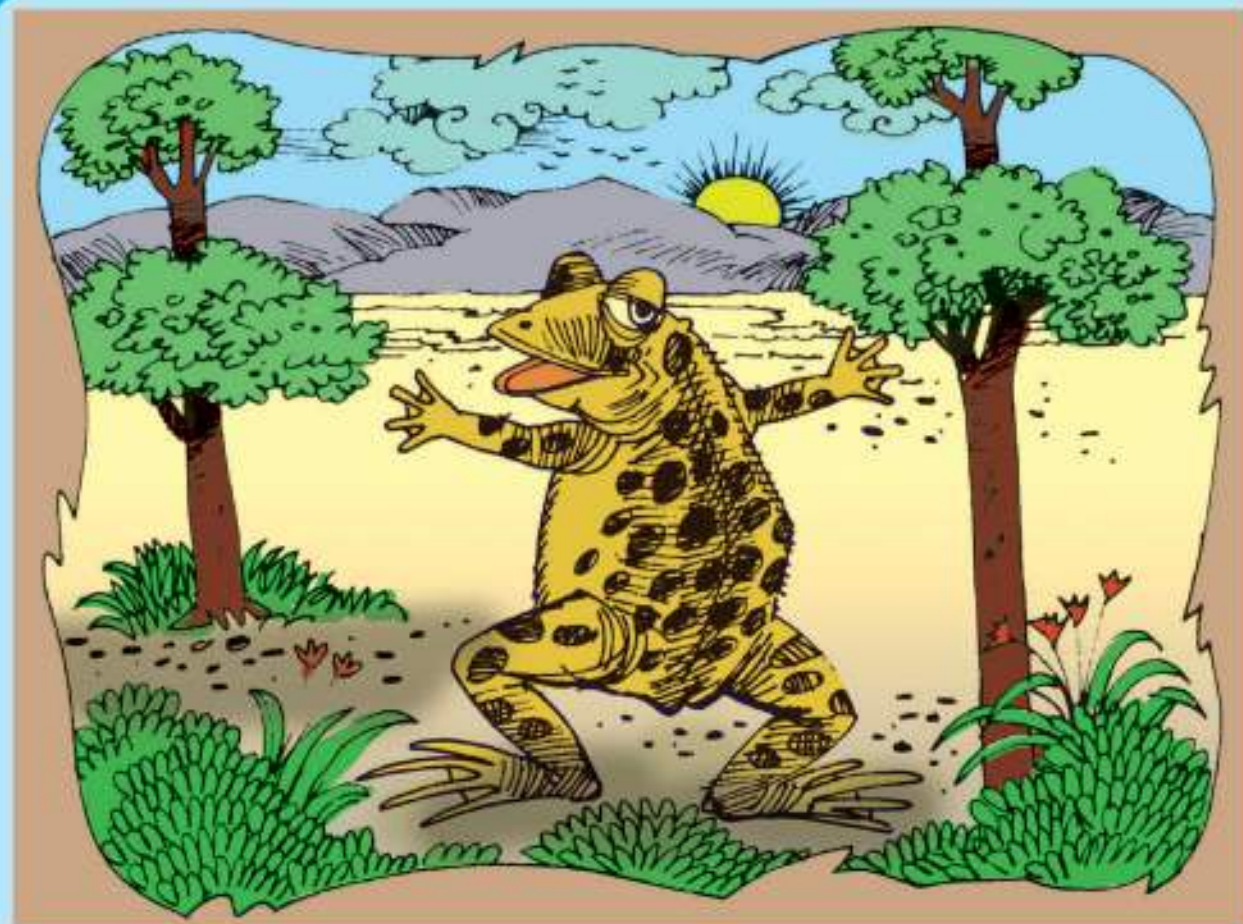

ବେଙ୍ଗୁଲି କରୁଛି କେଁ କଟର

ଏକ ଶାବୁଆସକାଳ । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କୁହୁଡ଼ି ଭର୍ତ୍ତି । ବେଙ୍ଗସର୍ଦ୍ଦାରର ସଙ୍ଗୀତ
ଦଳ ଏକାଠି ହୋଇଛନ୍ତି । ସର୍ଦ୍ଦାର ଉଭାବନ କରିଥିବା ନୂଆସୁର ଅଭ୍ୟାସ
ହେବ । ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଇବାମାତ୍ରେ କଇଁଛର ମର୍ଦ୍ଦଳ, ପାଣିଧଣ୍ଡର ବଂଶୀ, କଙ୍କଡ଼ାର

ହାରମୋନିୟମ୍, ମାଙ୍କଡ଼ର ଡୋଲକି, ଠେକୁଆର ଭୁବିତବଲା ଶବ୍ଦରେ
ଆଖଡ଼ାଘର କମ୍ପିଉଟିବ ।

ଶୀତଯୋଗୁଁ ବେଙ୍ଗମାନଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ଛ ହୋଇଯାଉଥାଏ । ଗୀତ ଅଭ୍ୟାସ
ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଣ୍ଟାପାଗ ଯୋଗୁଁ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ବୋଲି ସର୍ଦ୍ଦାର ଜାଣି
ପାରିଲା । ସେ କହିଲା, “ଦେଖ ଭାଇମାନେ, ଶୀତଦିନ ପରେ ଖରାଦିନ
ଆସିବ । ପାଗ ଗରମ ରହିବ । ଗୁଲୁଗୁଲି ହେବ । ଝାଳ ବୋହିବ ।
ସେତେବେଳେ ମଧ୍ୟ ଆମେ ଏକାଠି ହୋଇପାରିବା ନାହିଁ । ତା’ପରେ
ବର୍ଷାଦିନରେ କୋହଲାପାଗ ହେବ । ତାଳ, ଏବେ ଆମେ ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ
ମାଟିତଳେ ଶୋଇବା । ମୁଁ ଦକ୍ଷିଣାଦିଗକୁ ଯାଉଛି ଶୋଇବି ।” ଏହାପରେ

ଯେ ଯାହାର ଜାଗା ବାଛି
ନିଃଶବ୍ଦରେ ଶୋଇଗଲେ ।
ଖରାଦିନ ଯାଇ ବର୍ଷାଦିନ
ଆସିଲା । ଆକାଶରେ
କଳାହାଣ୍ଡିଆ ମେଘ
ଘୋଟିଥାଏ । ବିଜୁଳି
ଚମକୁଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ

ଘଡ଼ଘଡ଼ି ଶବ୍ଦରେ ପୃଥିବୀ ଥରିଉଠିଲା । ବେଙ୍ଗମାନଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲା ।
ସେମାନେ ସର୍ଦ୍ଦାର ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଗ
ଜାଣିପାରିଲେ ନାହିଁ । କ’ଣ କରିବେ ଭାବି ବସିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଥିଲା ବୃଦ୍ଧବେଙ୍ଗଟିଏ । ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ବହୁତ ବୁଦ୍ଧିମାନ ।” ସେ ଚାରି
ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲା । ଦେଖିଲା, ଗୋଟିଏ ପଟରୁ ଆକାଶ ଧୀରେଧୀରେ ଫରଟା
ହେଉଛି । “ଦେଖ ଏ ପଟେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେଉଛି । ଏହା ନିଶ୍ଚୟ ପୂର୍ବଦିଗ ।
ଏପଟକୁ ମୁହଁ କରି ଛିଡ଼ା ହେଲେ ତୁମ ପଛପଟ ହେବ ପଶ୍ଚିମଦିଗ । ତୁମର
ଡାହାଣହାତ ଦକ୍ଷିଣଦିଗ ହେବ ଓ ବାମହାତ ଉତ୍ତରଦିଗ ହେବ ।” ତା’ପରେ
ସେମାନେ ଡାହାଣପଟ ଦିଗକୁ ଗଲେ । ଗୀତ ଅଭ୍ୟାସ କଲେ । ଅଭ୍ୟାସ
କରୁକରୁ ଆଷାଢ଼ମାସର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୀ ତିଥି ପହଞ୍ଚିଗଲା । ସେଦିନ ବାଘମାମୁର
ବାହାଘର ।

ସଙ୍ଗାତଦଳ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ଗୀତ ଗାଇଲେ । ଖଣ୍ଡି ଗୁଆଘିଅରେ
ମିଠା ଓ କ୍ଷୀରୀ ହୋଇଥିଲା । ମନଭରି ଭୋଜି ଖାଇଲେ ।

ବେଙ୍ଗମାନଙ୍କ ପେଟରେ ଘିଅ କି ହଜମ ହୁଏ ? ପେଟ ଗୋଳମାଳ ହେଲା । ଝାଡ଼ା ହେଲା । ହନୁବଇଦ କେତେ ପ୍ରକାର ଉଦ୍ଭିଦର ଚେର ଆଣି ଔଷଧ ତିଆରି କଲା । ସେମାନେ ଔଷଧ ଖାଇ ଝାଡ଼ାରୁ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଲେ ସିନା ସେମାନଙ୍କ ସ୍ୱରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଖରାପ ହୋଇଗଲା । ସେମାନେ ଆଉ ପୂର୍ବଭଳି ଗୀତ ଗାଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେହିଦିନଠାରୁ ସେମାନେ କେଁ କଟର ଶବ୍ଦ କରିଆସୁଛନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ

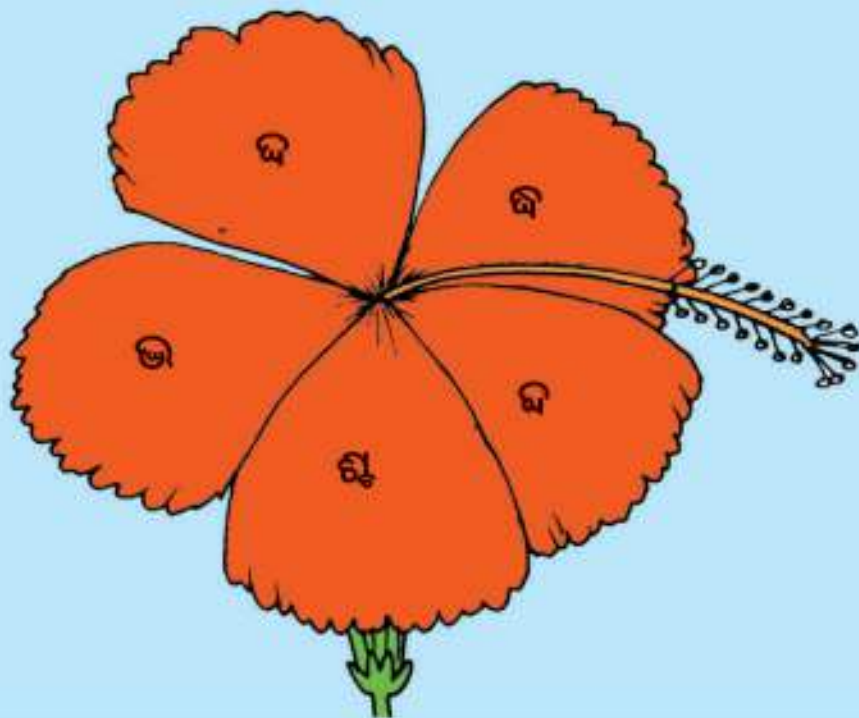
୧। ପଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

ଫର୍ଦ୍ଦ	_____	ଅର୍ଦ୍ଧଲି	_____	ବୁଦ୍ଧ	_____
ଶୁଦ୍ଧ	_____	ବିଶୁଦ୍ଧ	_____	କରମର୍ଦ୍ଦନ	_____
ଶବ୍ଦ	_____	ଶନିଶ୍ୱର	_____	ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ	_____
ନିଶ୍ଚୟ	_____	ଶବ୍ଦାବଳୀ	_____	ଯୁଦ୍ଧ	_____
ଉଭୟ	_____	ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ର	_____	ପଶ୍ଚିମ	_____

ଚିତ୍ର ଦେଖ । ବାଜାଗୁଡ଼ିକର ନାମ କୁହ ।

୨। ପାଠଟି ପଢ଼ । ସେଥିରେ ଥିବା ଇ, ଉ, ଊ, ଋ, ଭ ଅକ୍ଷର ଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଫୁଲର ଉପଯୁକ୍ତ ପାଖୁଡ଼ାରେ ଲେଖ ।

୩। ଅସଜଡ଼ା ଶବ୍ଦକୁ ସଜାଡ଼ି ଲେଖ ।

ସରଝା _____ ମାଝିନ _____ ଉରଝା _____

ବିଝରୁ _____ ଉଦଝି _____ ସୁବଝା _____

ଶଝାତା _____ ଭୁତଝ _____ ମଝିପ _____

ଶନିଝ _____

୪। ନାଲି ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖାଥିବା ଭୁଲ ଶବ୍ଦଟିକୁ କାଟି ବାକ୍ୟଟି ସଜାଅ ।

- (କ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବ ପଶ୍ଚିମଦିଗରେ ଅସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।
- (ଖ) ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ବାଘ ଦେଖି ପିଲାଟି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ଭୟ ହୋଇଗଲା ।
- (ଗ) ଉଦ୍ଭିଦ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଚଳାବୁଲା କରି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।
- (ଘ) ଅଗ୍ନି ଶାଞ୍ଜୁଳ ବଣରେ ରହେ ।
- (ଙ) ଭୋଲ ବଜାଇଲେ ଜୋର୍ରେ ଶବ୍ଦ ଗନ୍ଧ ହୁଏ ।
- (ଚ) ମୋ ଜେଜେ ଯୁବକ ବୃଦ୍ଧ ହୋଇଗଲେଣି ।

୫। ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଶବ୍ଦ ନେଇ ଖାଲି ଯାଗାରେ ଲେଖ ।

(ନିଶ୍ଚୟ, ବୁଦ୍ଧିଆ, ସର୍ବ, ନିଃଶବ୍ଦ, ଅଭୂତ)

- (କ) କାଲି ରାତିରେ ମୁଁ ଗୋଟିଏ _____ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲି ।
- (ଖ) ପିଲାଟି _____ ଯୋଗୁ ନାକ ସୁଁ ସୁଁ କରୁଛି ।
- (ଗ) ମୋ ମାମୁ କାଲି _____ ଆସିବେ ।
- (ଘ) ବିଲୁଆ ଏକ _____ ପ୍ରାଣୀ ।

୬। ଗପଟିକୁ ପଢ଼ି ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) କଇଁଛ କ'ଣ ବଜାଉ ଥିଲା ?

ଉତ୍ତର:-

_____ |

(ଖ) ଶୀତଦିନେ କ'ଣ ହେବାରୁ ବେଙ୍ଗମାନେ ଗୀତଗାଇପାରିଲେନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର:-

_____ |

(ଗ) ବେଙ୍ଗମାନେ ମାଟିତଳେ କିପରି ଶୋଇଲେ ?

ଉତ୍ତର:-

_____ |

(ଘ) କେଉଁ ତିଥିରେ ବାଘମାମୁର ବାହାଘର ହୋଇଥିଲା ?

ଉତ୍ତର:-

_____ |

(ଙ) ହନୁବଇଦ କେଉଁଥିରୁ ଔଷଧ ତିଆରି କରିଥିଲା ?

ଉତ୍ତର:-

_____ |

୭। ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧା ଲେଖା ହୋଇଛି । ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ଲଗାଇ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରା କର ।

- (କ) ନର୍ଦ୍ଦମା :- ଆମଘର ପାଖରେ _____ ।
 (ଖ) ବୁଦ୍ଧିମତୀ :- ନାନା ସିନା ସାନ କିନ୍ତୁ _____ ।
 (ଗ) ଶବ୍ଦ :- ବର୍ଷାଦିନେ ଘଡ଼ଘଡ଼ି _____ ।
 (ଘ) ପଶ୍ଚାତାପ :- ଜ୍ୟୋତି ନିଜ ଦୋଷ ଜାଣିବା ପରେ _____ ।
 (ଙ) ଉଦ୍ଭିଦ :- ଜଙ୍ଗଲରେ ଅନେକ ପ୍ରକାର _____ ।

୮। ତୁମ ଗାଆଁ / ଅଞ୍ଚଳର କେଉଁ ଦିଗରେ କ'ଣ ଅଛି ଦିଆଯାଇଥିବା କୋଠରୀରେ ଲେଖ ।

ପୂର୍ବଦିଗ	ପଶ୍ଚିମଦିଗ	ଦକ୍ଷିଣଦିଗ	ଉତ୍ତରଦିଗ

୯। ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦୃଶ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯେଉଁ ରତ୍ନ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ, ତାହା ସହିତ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

ବର୍ଷାରତ୍ନ

ଗ୍ରୀଷ୍ମରତ୍ନ

ଶୀତରତ୍ନ

୧୦। ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ତୁମେ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗକୁ ଅନାଇ ଠିଆହେଲେ ତୁମର ଦକ୍ଷିଣାହସ୍ତ କେଉଁ ଦିଗକୁ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର: _____ ।

(ଖ) ତୁମେ ଦକ୍ଷିଣାଦିଗକୁ ଅନାଇ ଠିଆହେଲେ ତୁମ ବାମହାତ କେଉଁ ଦିଗକୁ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର: _____ ।

(ଗ) ତୁମେ ଉତ୍ତରଦିଗକୁ ଅନାଇ ଠିଆହେଲେ ତୁମପିଠି କେଉଁ ଦିଗକୁ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର: _____ ।

୧୧। କେଉଁ ଦିନମାନଙ୍କରେ ଏହା ହେଉଥିବ ?

(କ) ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ କାଦୁଅ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୁଏ _____

(ଖ) ଛକ ଜାଗାମାନଙ୍କରେ ଜଳଛତ୍ର ଖୋଲାଯାଏ _____

(ଗ) ସକାଳୁ ସକାଳୁ କୁହୁଡ଼ି ଦେଖାଯାଏ _____

(ଘ) କଳାଚଷମା, ଛତା, ଚପଲ, ପାଣିବୋତଲର ବ୍ୟବହାର ବଢ଼େ _____

(ଙ) ଲୋକେ ଗରମପୋଷାକ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି _____ ।

୧୨। ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦ ବଦଳାଇ ବାକ୍ୟଟି ଠିକ୍ କରି ଲେଖ ।

(କ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ।

ଉତ୍ତର: _____ ।

(ଖ) ଶୀତଦିନେ ବହୁତ ଗୁଲୁଗୁଲି ହୁଏ ।

ଉତ୍ତର: _____ ।

(ଗ) ଖରାଦିନେ ପାଗ କୋହଲା ହୁଏ ।

_____ ।

(ଘ) ବର୍ଷାଦିନେ କୁହୁଡ଼ି ହୁଏ ।

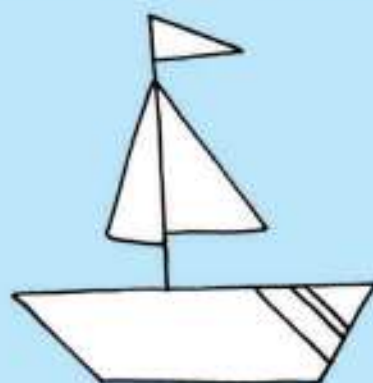
_____ ।

୧୩। ଟିକିଏ ଭାବ, ଲେଖ ।

ଯଦି ସୂର୍ଯ୍ୟ ନଥା'ନ୍ତା, ତାହାହେଲେ କ'ଣ ହୁଅନ୍ତା ?

୧୪। ଯଦି ମୋଟେ ବର୍ଷା ହେବ ନାହିଁ ତା' ହେଲେ କ'ଣ ହେବ ?

୧୫। ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଡଙ୍ଗାମାନଙ୍କରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

କ'ଣ ଶିଖିବେ -

- ଭାଷା**
- ☐ ଉ, ଇ, ଇ, ଈ, ଓ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରକୁ ଚିହ୍ନିବେ ।
 - ☐ ବଚାନ ସହିତ ଶବ୍ଦ ପଢ଼ିବା ଶିଖିବେ ।
 - ☐ ଶିଖିଥିବା ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରକୁ ଠିକ୍ ରୂପେ ଲେଖିବେ ।
 - ☐ ଠିକ୍‌ବଚାନ ସହିତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ଲେଖିବେ ।
 - ☐ ଶୁଣୁଥିବା, କହୁଥିବା, ପଢୁଥିବା ଓ ଲେଖୁଥିବା ବିଷୟକୁ ଉଚିତଭାବରେ ବୁଝିପାରିବେ ।
 - ☐ ନୂଆଶବ୍ଦ ଖୋଜିବାକୁ କହିବେ ।
 - ☐ ନୂଆଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନାଇବେ ।
 - ☐ ନୂଆଯୁକ୍ତାକ୍ଷରର ରୂପ ପ୍ରାୟ ଏକାପ୍ରକାରର । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଇବାକୁ କହିବେ । ଉଦାହରଣ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଇବେ ।
 - ☐ ନୂଆଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ବଡ଼ପାଟିରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରାଇବେ ।
- ପରିବେଶ**
- ☐ ସୂର୍ଯ୍ୟୋଦୟ ଓ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ସାହାଯ୍ୟରେ ଦିନ ଚିହ୍ନିବେ ।
 - ☐ ପାଗ ଓ ପ୍ରକୃତି ସହିତ ଉତ୍ତର ସମ୍ପର୍କ ।
 - ☐ ପିଲାମାନେ ଚିତ୍ର ଦେଖିବେ । ଚିତ୍ରରେ କ'ଣ କ'ଣ ହେଉଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବେ । ଶିକ୍ଷକ ଚିତ୍ର ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବେ ।
 - ☐ ସଙ୍ଗୀତଦଳର ଚିତ୍ରକୁ ପିଲାମାନେ ଦେଖିବେ । ଚିତ୍ରରେ କ'ଣ କ'ଣ ହେଉଛି, ଏମାନେ କ'ଣ କରୁଛନ୍ତି, ଆଲୋଚନା କରିବେ ।
 - ☐ ଶିକ୍ଷକ ତା'ପରେ ଚପଟି କହିବେ ।
 - ☐ ଖରା, ବର୍ଷା, ଶୀତ ଦିନର ଅନୁଭୂତି ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପଚାରିବେ ।
 - ☐ ପିଲାଙ୍କୁ ବାହାରକୁ ନେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଥିବା ଦିଗକୁ ଦେଖାଇବେ । ପଚାରିବେ । ଦ୍ଵିପହରରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖି ଦିନ ଜାଣିବା କଷ୍ଟ; ତେଣୁ ପିଲାଙ୍କୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ କେଉଁଦିଗରେ ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ପରଦିନ ଦେଖି ଆସିବାକୁ କହିବେ ।
 - ☐ ଚିତ୍ର ଦେଖାଇବେ ଓ ଚିତ୍ର (ପିଲାଟି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆଡ଼କୁ)ରେ କ'ଣ ଦେଖୁଛନ୍ତି ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ଦେବେ ଓ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ଚିହ୍ନାଇବାପାଇଁ ପିଲାଙ୍କୁ କହିବେ ।
 - ☐ ଅଭ୍ୟାସକାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ କରାଇବେ ।
 - ☐ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଭାବରେ ଓ ଦଳଗତ ଆଲୋଚନା କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେବେ । ପରେ ଶିକ୍ଷକ ଉତ୍ତର ଆଦାୟ କରିବେ ।
 - ☐ ୧୩ ଓ ୧୪ ନମ୍ବର ପ୍ରଶ୍ନ ପିଲା ନିଜେ ଯେତେ ଭାବି ଲେଖିବେ ଭଲ । ଶିକ୍ଷକ ସେଥିପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବେ । ଏହାର ଉତ୍ତର ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ହେବ । ଏଣୁ ଶିକ୍ଷକ କହିବେ ନାହିଁ ।
 - ☐ ପିଲାଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀକୁ ଗଙ୍ଗା ଆଣିବାକୁ କୁହନ୍ତୁ ଓ ଶ୍ରେଣୀରେ ଗଙ୍ଗାଦିଆ କାମ କରାଇଲେ ଠିକ୍ ହେବ ।